

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Bákózi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adtnak vissza.
Hirdetések arszabály szerint.

Iskola és szülői ház.

Az új tanévvel ismét megnyílnak az iskolák kapui. Gyermekrajok élénkitik meg utcáinkat s megkezdik vonulásukat az iskolák felé.

Van, ki örömpesve siet a „tudomány csarnokához”, még több talán, ki szorongó szívvel, aggódó félelemmel, vonakodó lépéssel közeledik hozzá.

Előbbi szerencsésebb. Az ő nyugodt, derült lelkébe az iskola akadálytalanul vetitheti az ismeretek sugarait. De jaj a szegény gyermeknek, kit ijesztettek az iskolával! Pedig nagyon sok szülői ház tünteti föl a gyermek előtt mumusnak az iskolát. Nem akkor emlegetik az iskolát a gyermeknek, mikor a jövővidám, élvezetet ígérő képeiről van szó, hanem akkor, mikor büntetés járja. Ha vét a gyermek, úgy fenyegetik vészjósló taglejtéssel: „Majd megtanítanak téged az iskolában emberségre!”

Ekként sokszor már az iskolaélet előtt elriasztják a tanulót attól az intézménytől, mely lelki világát van hivatva kiépíteni és ellenkezésbe kerül egymással szülői ház meg az iskola. Elkövetkeznek aztán az iskolaélet aprólékos bajai és szitják ezt az ellenkezést, pedig iskola és szülő ugyanazon célért küzd; szülő és iskola, a gyermek jövő boldogulásának előkészítésén dolgozik. Eppen azért iskolának és szülői háznak egy erős, szent szövetségben kellene lennie a családi és nemzeti élet legfontosabb kérdésében: a gyermeknevelésben.

Es nézzünk körül: erős-e, szent-e ez a szövetség csak városunkban is? Keresik-e egymást? támogatják-e egymást? óvják-e egymást a nagy cél érdekében? A felelet nem megnyugtató s a hiba nagyobbrészt a szülői ház részén keresendő. Mert a mai rendszer mellett már nem képzelhető iskola, mely tanulóit a szülői ház ellen ingerelné; de olyan szülői ház van nálunk elég, mely az iskola ellen ingerli gyermekeit.

Szinte hihetetlen, hogy amely szülő rábizza féltett kincsét az iskolára, a mai halandó korban be ne látná, hogy saját érdeke növelni a gyermekben a tiszteletet és szeretetet az iskola iránt, mert az csak úgy felelhet meg az ő bizalmának. Mégis, hányszor lájtja a szülő a gyermeket az iskola ellen meg gondolatlanul, ha nem is szándékosan.

A gyermek hazatér az iskolából, elmondja iskolai élményeit, elpanaszolja bajait, leírja társait, tanítóit, gyermeki nyíltsággal tárja fel jó és rossz benyomásait. Ha a szülői ház kellőleg méltatja ezeket a közvetlen megnyilatkozásokat, gondosan rendszerbe tereli a gyermeki lélek kuszált benyomásait és helyes mederbe szorította forrongó érzéseit: akkor erős támaszává lesz az iskolai nevelésnek, ugyszólván megkoronázza azt.

De nálunk bizony csak elvétve akad szülői ház, mely a nevelés magasabb szempontjából fogadja s alkalmazza a gyermeknek iskolai megfigyeléseit. Siető és szenzációt kereső korunkban a legtöbb szülő türelmetlenül hallgatja a tanuló gyermek megnyilatkozásait; nem ér rá részt venni az ő apró örömeiben, bajaiban és lassanként bezárul a gyermek lelke, mint tartós szárazságban a virág szirmai, — magára marad a gyermek lelke elhagyottan, sötétben.

Van olyan szülői ház is, mely hevenyében reagál a gyermek kitöréseire s nem fejleszti vagy nyugtatja, hanem izgatja a gyermek lelkét az iskola ellen. A dicséreteit kicsinyli, a panaszait tódítja; eközben megtanítja a gyermeket a hibákat keresni, az érdemeket becsülni, szóval elrontja természetes tekintélytiszteletét s amikor mulat azon, hogyan utánozza a gyermek a tanítóit: az iskola tekintélyével a maga tekintélyének is megássa sirját.

Hogyan képzei az ilyen szülői ház, hogy az ekként megrontott talajban az iskolai nevelés szép virágokat termeljen, hogyan képzei, hogy ekként a gyermeklélek ideálisabb vonásai kifejlődhessenek.

Bizony az említett eljárásokhoz hasonló dolgok okozhatják az általános tiszteletlenséget és tapintatlanságot, mely mai társadalmunkat jellemzi s nem tulozunk azt állítva, hogy társadalmi javulásunkat eredményezheti az iskola és szülői ház szeretetteljes, benső viszonya.

Igen, keresse és becsülje meg egymást iskola és szülői ház; támogassa egymást a gyermeknevelés nemzetfontartó munkájában.

Özv. dr. Személyi Kálmáné.

Ismerőseink körében terjesztük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

Az ellen koalíció. Akárhogy is tagadták a nemzetiségiek, demokraták és balpártiak a szociálistákkal való barátságot, mégis csak kibujik a szeg a zsákból. Ime a Népszava ilyen formán hívogatja szövetségeseit egy táborba:

— Nagyon természetes dolog, — írja — ha az általános választójog meghamisítása ellen közös harcra egyesülnek mindazok az elemek, akiknek érdekében áll az ország demokratizálása és akik ezt az érdeküket fölismerték. Természetes és szükséges, hogy létrejőjön az általános választójog koalíciója. Ha a nép piócái egy időre megelégednek a közöttük is fenálló érdekellentétekről és egységes reakciós tömeggé tudnak alakulni a demokrácia győzelmének megakadályozására; akkor a demokráciára rászorult különböző elemek is átgorthatják a közöttük fenálló választófalakat és egy közös cél érdekében egységes táboroként vonulhatnak a harcba. A háromgy kormánypárt, amikor az általános választójog ellen teljesen egybeforr, egyuttal összetere, közös eljárásra kényszeríti az általános választójog híveit.

Ugy hírlik, hogy az ellenkoalíció pártjai sűrűn érintkeznek, hogy közös akciójuk egyes pontjait is megállapítsák.

Észrevételek az ipartörvény tervezetre.*

Irta: Németh Simon, ipartestületi jegyző.

Mielőtt a kereskedelmi Miniszter Ur O Nagyméltóságának ipartörvénytervezetét, helyesebben előadói javaslatát részleteiben bírálnánk, mindenekelőtt általánosságban kell néhány megjegyzést tennünk az egész tervezetre, mivel kerülni óhajjuk azt, hogy a részleteknél ismétlésekbe bocsátkozzunk.

Első sorban kifogásoljuk azt, hogy a tervezet külön önálló törvényekbe való intézményeket akar az ipartörvény keretében létesíteni, miáltal ezt a törvényt terjengőssé, kezelését pedig nehézkesé teszi. Másodsorban hibáztatnunk kell azt, hogy nincs benne a könnyű áttekinthetőség, szerkezetében összezúszott, mondatszövevényes és szerkesztésében pedig sok helyen alig érthető. Vannak benne tizenöt soros körmondatok. Nincsen ezekben egy pontosvessző, vagy pontoeska, a melynél a fáradt elme egy pillanatig megpihenhetne. Az egyes címeknél hiányzik minden bevezetés, a miből önként folyának a következmények és a mük alkalmasak volnának a könnyebb megérthetésre. Az átmeneti intézkedések nincsenek rendszerbe foglalva, hanem a §§-ok utvesztőjében, a fejezetek középtáján vannak elhelyezve. Azonkívül a temérdek § idézés olyan béklyóba veri az olvasó gondolatmenetét, hogy többszöri olvasás után is bosszankodva löki félre az egész alkotmányt, a miből sehogy sem tud eligazodni. Hibája a tervezetnek a sok egymásnak ellentmondó §. Örökös kutatásnak a sorok között való olvasás észgimnasztikájának van

* E tanulmányt a szabadkai ipartestület előjárósága terjeszti az ipartörvény revízióját tárgyaló ankét elé.

kitéve az, akit sorsa annak tanulmányozására kárhoztatott. Az egész mű azt a látszatot kelti minden objektív bírálóban, hogy az előadó azért adott művének ilyen formát és szerkezetet, hogy bebizonyítsa és elhitesse az iparosokkal azt, hogy nekik ezután már csakugyan fiskális vezető tisztviselőre van szükségük, mert ıme nem tudják a törvényt megérteni. Es ki volna arra illetékesebb, hogy nekik megmagyarázza, mint az ő — fiskális tisztviselőjük. Csakhogy ez is olyan kérdés, a mire már a kezdet elején mint kárhoztatandóra kell rá mutatnunk, mert az iparosok érdeke teljesen elűt a fiskális érdekektől. Es ezt nemesak mi állítjuk, hanem állítják Magyarországnak összes iparosai, a kiknek nem erre, hanem egy tiszta értelemmel és tősgyökeres magyarsággal megírt, szerkezetében világos, tartalmában félre nem magyarázható, a kisipart mindenben védő és támogató jó ipartörvényre van szükségünk.

A midőn ebbeli véleményünknek bátran és szabadon kifejezést adunk, ugyanakkor nem zárkozunk el azon véleményünk nyilvánításától sem, hogy vannak ennek a törvénytervezetnek tagadhatatlanul számos értékes és becses részletei is, a miért az iparos világ hálával tartozik a kereskedelmi kormányának; de végkövetkeztetésünk mégis csak az, hogy a sérelmes intézkedések sokkal többet ártának a hazai iparosságnak, mint a mennyi haszna lenne belőle.

Mindezeknél fogva tehát közvetett uton az Ipartestületek Országos Szövetsége útján kérjük a magas kormányt, hogy sérelmeinket és gyakorlati kívánságainkat meghallgassa és különösen a kisiparosság szempontjából ne szolgálatosan ki bennünket az istentelen és hatatlan nemzetközi szakszervezeteknek, melynek bevallott céljuk ugys a kisipar tönkretétele.

Ezen általános megjegyzéseink után rátérünk a tervezet bírálatára.

A 2 §. 1-ső pontjára nézve az a kívánságunk, hogy bár a „halászat folyó vizekben, tavakban és esatornában” ősfoglalkozás, mégis a képesített iparágak közé volna sorozható; részben azért, mert ezen ősfoglalkozás is iparszerűen üzemel, a halászok tanulókat és segédek alkalmaznak; részben pedig és főleg azért, hogy a közlelemzés olesőbbá tétele céljából ezen foglalkozást üzök szakképzettisége fejlődjék, miért is megkívánhatjuk, hogy ők is az ipartörvény hatálya alá tartozzanak és az ipartestületeknek kötelező tagjává váljanak.

Ugyanezen §. 6-ik pontját sérelmesnek tartjuk több iparágra azért, mivel a fegyintézetek, börtönök és fogházak ipari cikkeiket ugyszólván minden munkadíj nélkül állítják elő és azokkal versenyre kelnek az adók és egyéb közszolgáltatások terhe alatt nyögő kisiparosokkal, akik az ő iparágukat a legnagyobb nyomoruság mellett tudják csak üzni. Különösen sérelmes ez az állami gondoskodásból származó § a kosárfonó, kefekötő, cipész, harisnyaszövő, szabó és a kisebb háztartási famunkák előállításával foglalkozó asztalos iparosokra. Ha már magasabb állami érdek és ethikai tekintetek feltétlenül szükségessé teszik a rabok és fegyencek foglalkoztatását, akkor találhatni ezek részére az intenzív mezőgazdaság keretében is olyan foglalkozásokat, a melyeknek végzése nem sérti az adózó iparosok érdekeit. Avagy lehetne őket még nem honosított olyan cikkek előállításával foglalkoztatni, a melyekből jelentős behozatalunk van. Így például játékszereket lehetne velük kieszelteni. Kérjük tehát ezeket az intézeteket az ipari foglalkozásoktól eltiltani és ha már a kormány ezt semmi módon megtenni nem volna hajlandó, akkor arra kérjük, hogy ezeket se vonja ki az ipartörvény hatálya alól; sőt olyan intézkedéseket fogantossion, a melyek alkalmasnak mutatkoznak arra, hogy a fentemlített intézetek nem fognak tudni versenyezni az adóterhek alatt roskadozó iparosokkal.

A 3-ik § utolsó mondata sérelmes az építő iparosok szempontjából és az ő iparáguk terén elterjedt kontárkodást nagy mérvben előmozdítja azzal, hogy napszámoknak enged át olyan munkálatokat, a melyek tulaj-

donképen az ipari foglalkozás fogalma alá tartoznak és ezzel a kisebb ács és kőmíves iparosok léteidekeit sértik, ugyanis a tervezet 43-ik §-a szerint a kisebb ács és kőmíves iparosok csak magasabb képesítés elnyerése után foglalkozhatnak majd azokkal a munkákkal, a melyeknek végzésétől most még eltiltva nincsenek. Ha már most a 3-ik § megengedi, hogy a napszámok még a tatarozási munkákat is kivegyék kezéből, akkor az ő részükre sem marad egyéb hátra, mint hogy ők is beálljanak napszámoknak, mert így legalább kevesebb adót fizetnek. Igaz ugyan, hogy a tervezet az engedélyhez kötött iparra vonatkozó §§-ban kötelezővé teszi az építészekre és vállalkozókra, hogy vállalkozásnál ács és kőmíves mestereket alkalmazzanak; de hiszen ez eddig is úgy volt; tehát ezen a címen nem igen fog az ő munkájuk szaporodni. Helytelen volna a tervezetben felsorolt kivételeknek törvénybe iktatása a sütők szempontjából is, mert megengedi, hogy a szatócok házi népeikkel elárúsítás céljából kenyeret süssenek a nélkül, hogy a törvénynek az a szigorja, a mely a tervezet szerint a sütőiparosokat sújtani akarja — rájuk kiterjesztnék. A sütő iparosok szempontjából és azért is, mivel az élelmi cikkek előállítására és forgalomba hozatala feletti szigorubb felügyeletet mindenki helyesnek tartja, nem volna egyáltalán megengedendő az, hogy kenyérsütéssel mások, mint képesített sütő iparosok foglalkozzanak.

Folyt. köv.

A zombori felső kereskedelmi iskola husz éves jubileuma.

A zombori felső kereskedelmi iskola f. hó 1-én lépte át a harmadik évtized küszöbét. Ezt az alkalmat felhasználta az iskola tanári testülete arra, hogy igazgatóját, Zsulyevits Ernőt, ünnepelje; mert ő volt az, aki szívós kitartással dolgozott, hogy Zomborban felső kereskedelmi iskola létesüljön s fennállása óta igazgatója lévén az intézetnek, legnagyobb gondját arra fordította, hogy az ő gyermeke, a kereskedelmi iskola, folytonosan fejlődjék.

Nem volt az ünneplés zajos, hivalkodó, amint nem volt zajos az ünnepeltnek munkálkodása sem; de ez a csendes, zajtalan munka annál maradandóbb nyomot hagyott városunk életében.

A tanári testület igazgatója iránti ragaszkodásának, érdemei elismerésének azzal adott kifejezést, hogy az intézet tanácstermében leleplezte Zsulyevics Ernő arkéjét.

Az ünnepély kedden déli 12 órakor teljesen szük, szinte családi körben folyt le, melynek fényét emelte az, hogy jelen volt Fernbach Károly, Bácsbodrogvármegye és Zombor sz. kir. város főispánja és dr. Alföldy Árpád, Zombor sz. kir. város polgármestere és dr. Scaack Béla, a felső kereskedelmi iskolák kir. főigazgatója, aki külön ez alkalomból jött Zomborba.

Az ünnepeltet a jubileum alkalmából Prokópy Imre tanár üdvözölte, akinek beszédje végén lehullott a lepel az arképről. Fernbach Károly főispán üdvözölte ezután a maga és a város nevében a jubiléumát és vele együtt az iskolát.

Az ünnepély után a tanári testület Zsulyevits Ernő és az ünneplésére leérkezett dr. Schaack Béla kir. főigazgató tiszteletére a Vadászkiút szállóban közös ebédre gyült össze.

HIREK.

— **A törvényszék elnöke itthon.** Dr. Dekker Gyula a szabadkai királyi törvényszék elnöke rendes szabadságáról visszatérve, a királyi törvényszék vezetését a mai napon átvette.

— **Pénztárvizsgálat.** Bíró Károly dr., polgármester ma nagy házi pénztárvizsgálatot tartott, melyet csak késő délután fejeztek be.

— **Az adókvető bizottság tárgyalása.** A szabadkai adókvető bizottság szeptember 4-én a kosárfonók, kovácsok,

kocsigyártók, könyvnyomdászok, könyvkötők, könyvkereskedők, közjegyzők, kucséberék, lakatosok, lapszerkesztők;

szeptember 5-én a tollkereskedők és lóalkuszók kereseti adóját fogják tárgyalni.

— **Orvosok kongresszusa.** Az Országos Orvos Szövetség — mint már jeleztük, — szeptember 6-án tartja meg Zomborban XI. rendes évi kongresszusát Kétly Károly dr. elnöklésével. A kongresszus fő tárgyai a közegészségügy rendezéséről szóló 1908. XXXVIII. t. c. és a végrehajtása körül szükséges intézkedések, továbbá a betegpénztárak és az orvosok között levő viszony kérdése amely még mindig várja rendezését. A kereskedelemügyi miniszter a kongresszuson való képviselésében Mentsik Ferenc dr. miniszteri tanácsost, az állami munkásbiztosító hivatal másodelnökét bizta meg. Már eddig több mint 600 orvos jelentette be részvételét. A kongresszus után a szövetségi tagok beutazzák Boszniát, hogy egészségügyi intézményeit tanulmányozzák. — Erre az alkalomra a városi tanács a következő kérelmet bocsátotta ki: „Kérem Zombor szab. kir. város közönségéhez! Zombor szabad királyi város közönsége folyó évi szeptember 5-én és 6-án (szombaton és vasárnap) hazánk egyik legelőkelőbb társadalmi osztályát — az egész magyar orvosi kar képviselését fogadja vendégül.

— **Uj szeszadó törvény.** Olvasóink bizonyára tudomással bírnak már arról, hogy e hóban életbelép az új szeszadó törvény, amely szerint jövőben az egészen szesz italok után az eddiginél nagyobb adó jár. A kir. pénzügyigazgatóság e tárgyban már rendeletet is bocsátott ki, amely valószínűleg mindegyik italmérő megkapott. Ezen rendelet magyarázatát mihez tartás végett közöljük a következőket: Szeptember hó első napjaiban az illetékes pénzügyi közegek, pénzügyőri szakaszok minden községben meg fogják állapítani a kimérők, valamint a magánosok kezén levő szeszkészlet és annak alkohol tartalmát. A készlet megállapítás úgy történik, hogy az illető kimérő vagy magántulajdonos az illetékes pénzügyőri szakasztól e célra bejelentési lapokat kér s a bejelentési lapok rovatait pontosan kitöltve legkésőbb szeptember hó 3-ik napjáig beküldi az illetékes pénzügyőri szakaszhoz. Ezt a bejelentést köteles megtenni mindenki, akinél 10 liternél, illetve 5 liternél több tiszta alkohol van. (1 liter tiszta alkohol alatt 1 liter 100 százalékos tiszta borszeszt értünk, vagyis akinek 2 hektoliter 40 fokos pálinkája van, annak birtokában 80 liter tiszta alkohol van. 100 liter 60 fokos rum 60 liter tiszta alkoholnak felel meg.) Szesz elárúsítással vagy kimérési jogosultsággal bíró személyek bejelentési kötelezettsége 10 literen felüli tiszta alkoholnál, magánosoké 5 literen felülinél kezdődik. Ez a legkisebb mennyiség az összes szeszkészletre vonatkozik. Tehát a bejelentést meg kell tenni akkor is, ha a 10 liternél valamivel több tiszta alkohol mennyiség a raktáron levő összes rum, likőr, cognac, pálinka, sósorszesz stb. készletben van meg együttesen.

— **A zombori önkéntes tűzoltók elnöke.** A zombori önkéntes tűzoltók elnökévé 38 szavazattal 27 szavazat ellenében dr. Késmárky Bélát választották meg.

— **Uj törvény a vasárnapi munkaszünetről.** A vasárnapi munkaszünetet szabályozó új törvény tervezetével a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete nincs megelégedve. Az egyesület országos kongresszust fog egybehívni, hogy a kereskedelmi alkalmazottak a munkaszünetre vonatkozó kívánságait formulázhassák. A kongresszust szeptember 6-án, vasárnap tartják meg Temesvárott.

— **Egy átirat.** Somogyvármegye ma egy átiratot intézett Szabadkához, melyben a megyének hozzájárulását kéri ama közgyűlési határozatához, hogy az országos vásárokat bármely felekezetenek ünnepnapján, vagy vasárnapon ne tartsanak.

— **A mezei dűlőutak.** A földművelésügyi miniszter megküldötte a városnak az utasítást, amely szabályozza a mezei közösdlő utak helyreállításánál, a miként való eljárását.

— **Villamos vasut Palánkán.** Palánka hármasközségben élénk mozgalom indult meg az iránt, hogy villamos világitással párhuzamosan villamos vasut is létesüljön.

— **Égő nádás.** Ujvidékről táviratozzák. Este hat óraker Ujvidék város 800 holdas nádasa ismeretlen okból hirtelen kigyulladt. A tűz az óriási szélviharban gyorsan terjedt tova s veszélyben volt a városnak a nádással szomszédos ezerholdas erdeje is. Közel van továbbá a nádashoz a honvéd katonaság puskaporostornya s miután esetleges robbanástól tartanak, nem merik a tüzet megközelíteni.

— **Lépfene.** Zentáról írják: Szabó Sándor kir. járási állatorvos jelentést tett a rendérkapitányságnál, hogy Ungár Ferenc földbírtokos jószágai között fellepett a lépfene.

— **Meglőtt fiu.** Zentáról írják: Augusztus hó 28-án a közeli szállások egyikén Kovács András 9 éves és Kovács Péter 14 éves fiuk játszadoztak. — Játék közben eszébe jutott az idősebb fiúnak, hogy atyjának töltött puskája a falon van felakasztva. — Kihozta onnan és elsütötte, de oly szerencsétlenül, hogy 14 darab serét kis öcsése lábába furdott. Most a Szent László kórházba ápolják, szülei ellen pedig megindították a nyomozást, gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt.

— **Csőd.** A szabadkai királyi törvényszék közhíre teszi, hogy Spitzer Jánosné bajai bejegyzett kereskedő cég ellen a csődött megnyitotta. Tömeggondnokul: dr. Kelemen József bajai, helyettesévé pedig dr. Horváth Mór szabadkai ügyvédek nevezettek ki.

— **Öngyilkos cselédlány.** Egy Szabadkán szolgáló, fiatal mélykúti leány akarta ma délután eldobni magától az életet. Bodrobina Marinak hívják, s mert szülei vel valami miatt ellenkezésbe jött, zsirszódát ivott. A mentők a kórházba szállították. Eletben maradásához remény van.

— **Elgázolta a kocsi.** Morzsányi János, szabadkai szabászt ma délelőtt dél felé egy kecsi elgázolta a Deák-utcán. Allítólag részeg állapotban a feléje vágató kecsi elé ugrott, azzal akarva kérkedni, hogy majd megragadja a lovakat. A bravur azonban vesztere vált, mert a kecsi elgázolta, súlyos sérüléseket okozva rajta.

A szentesített végrehajtási törvény rendelettel együtt füzve . 1 korona 20 fillér.

Továbbá:

A követelések bejelentéséhez szükséges előírás szerinti **nyomatványok**

kaphatók: **HEUMANN MÓR** könyvkereskedésében **SZABADKÁN, FÖTÉR.**

A végrehajtási novellához.

Szeptember kilencedikén lép életbe egy igen fontos törvény, amely talán új korszakot lesz hivatva teremteni s ez; a végrehajtási törvény.

Egyek nem helyeslik e törvényt, mert szerintük, nemhogy segítene a közép és szegényebb osztály bajain, ellenkezően megnehezíti az amugy is elég nehéz megélhetést.

Egyelőre nem akarom a törvényt pontról-pontra ismertetni, csak néhány tárgyilagos észrevételt fűzök hozzá.

Hogy a közép és szegényebb osztály helyzetét a végrehajtási törvény megnehezítette volna, ezt így szárazon általában elfogadni nem lehet. Az új végrehajtási novella egy átmeneti állapotot fog teremteni s ezen átmeneti állapot nehézségeit a hitelre szoruló nagyközönség is és a leggyakrabban segélyt (hitelt) nyújtó kereskedő-

világ is tagadhatatlanul nagyon megsínylené. Természete ez azonban minden átmenetnek úgy az anyagi, mint erkölcsi téren, hogy az átmeneti időszakban élő egyesek és tömegek megérzik, mondjuk megszenvedik az átmenetnek kellemetlenségeit. De az is áll, hogy az átmenet után legtöbbször egy kedvezőbb állapot következik s ezt a végrehajtási törvény fogja előidézni. Ezen törvény korlátozni fogja nemcsak a könynyelmű adósságesinálást, de korlátozni fogja a nem ritkán a szegény ember utolsó fillérére spekuláló szertelen hitelezést is. Leghelyesebb, ha az ember önmagát tudja jól fegyelmelni. Csak hogy a társadalomban igen nagy azoknak a száma, akik az önfegyelmzésben a sirjukig gyengék s mint gyengék az erősebbeknek csak praedául szolgálnak s mint kiszípolozott és tönkre silányított egyedek a társadalom és az állam nyakába szakadnak vagy a bűn karmainak, illetve a társadalmi korrupcióknak csak tehetetlen áldozataul.

A gyengék, az agyonkínzottak tömege az államra nézve veszélyes és mert az állam fogalmában a gyengébbek oltalmazása és felkarolása is befoglaltatik, sőt az állammal való egyesülés lételemét főképen ebben bírja, azért csak helyeselnünk lehet, ha a törvényhozás a kisemberekből álló gyengék oltalmazására siet. Nem lehet azt tagadni, hogy az új törvény a kisebb kereskedelmi forgalmat korlátozni fogja s meg fogja nehezíteni a hitelre szoruló helyzetét is, mert anyagi biztosítékot nyújtó hitelképességüket tetemesen csökkenteni fogja. De ez csak egy időre fog történni. Másrészt bizonyos, hogy lassan-lassan, mert másképp nem lehet majd megélni, a jövedelem helyesebb beosztását s a takarékoskást fogja a családokban meghonosítani s ha megokolható módon hitelre vannak szorulva, az adósság törlesztésében nagyobb pontosságra fogja őket szoktatni, sőt szorítani, mert tapasztalni fogják, hogy pontosság nélkül nincs többé hitel.

Ha ez be fog következni, pedig a dolog természete szerint biztosan bekövetkezik, az mindenkinek, adósnak, hitelezőnek stb. javára fog szolgálni. Nem kell félni, nem fog ez a törvény olyan bajokat szülni, mint aminők rémeket látnak most egyesek.

Egy bizonyos, hogy az apró-cseprő perek és az ebből folyó végrehajtások száma csökkenni fog, de hát csökkenjen is. Azt, hogy a hitelezők adósaiknak a hitelt felmondták, senki sem rosszhatja. Sajátját mindenki jogosan oltalmazhatja s ebben a felmondásban ilyen oltalmazás jutott eredményre.

A hitelezők az előbbi végrehajtás értelmében akarták jogaikat biztosítani. Ez jóformán szükségszerű volt az ő részükről, hiszen ők a régi törvény kedvezményei mellett kölcsönöztek. Nem hisszük azonban, hogy e felmondás azt jelentené, hogy minden adósukat, ha rögtön nem fizet, kivétel nélkül perrel fogják fizetésre kényszeríteni. Ez nem lenne okos dolog, ennek a hitelezők vallanak kárát.

Végül is azt mondjuk; legyünk türellemmel, az új végrehajtási törvény megfogja hozni az ő áldásait. A társadalmi sötét, elszomorító jelenetek tetemesen apadni fognak, ezen nyilvánosan kimondott okos törvény következtében.

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a **LEHRER-féle**

ERESÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2-3-szori bekenés után bársonyosimává és üdévé teszi. Nem zsíros s ennél-fogva nappal is használható. **Pörseések, bőrrepedések és bőrkéltések** ellen utóéletlen szer. **Egy tégely ára 1 korona.** 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás.

Kapható: 484-74-24

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bácsmegeye).

REGÉNY.

KLEOPATRA.

Az igazság itt ismét csorbát szenvedett, de Irén nem tartozott azok közé, akikkel nyíltan szabad beszélni. Kleopatra legalább így gondolkodott. Az érv különben ügyesen volt kieszelve, mert megvilágította Neutof meglepő ajánlatának a titkát.

A kis hercegné érezte vereségét. Mint a hozzá hasonlók, ő is nagyon jónak, türelmesnek akart látszani. A gondolat, hogy igazi jellemét elárulták valaki, különösen a cári család egy tagja előtt, ránézve iszonyat volt. Amde azért rettenetes nyelve meg akarta magát bosszulni.

— Hanem a pártfogód; szólt meg felbiggyesztett ajkakkal, különb, hogy is mondjam csak, hát végtére is ennél a közönséges Neutofnál különb férjet találhatott volna a számodra, Kleopatra, vajmi keveset mutat a jegyesed! Rosszul tennéd, ha tekintetben ámitanád magadat; sok nevetésre szolgál majd okul a házasságod!

— Attól félek inkább, hogy mély számalomra, mert kénytelen voltam elfogadni az ajánlatot, hogy a te vendégszeretetedől megmenekedjem, szólt felkeltében a fiatal leány.

A hirnőke visszajött Neutof rövid levélkéjével:

„Köszönöm, holnap köszönetet személyesen mondok; csókolom kezeit.”

Kleopatra visszavonult szobájába, — ebbe a tőle megirigyelt szobába, melyet nemsokára átenged nővérének, aki azután felhasználhatja ruhatárnak. A tükör elé ülve felidézte emlékeibe a gondolatokat, melyek Irén esküvőjének napján foglalkoztatták. Minő álmokat szót akkor, s a sors minő játékot üzött vele!

A magát tudósnak képzelő s mégistudatlan fiatalság kegyetlenségével tiltotta meg szívének a dobogást, arra ítélte magát, hogy fenséges testbe zárt értelem maradjon és ime a sors mennyire más utat jelölt ki neki. Nem tudta piruljon-e, sirjon-e tévedése miatt.

— Nem fogsz szeretni, mondotta magának; másokat fenséges szépséged csapdájában fogsz meg.

A lelke meglágyult, a szerelem szárnyának hegyével érintette; igaz nem hatolt be szívének mélyébe, de képzelete elcsábította magát és valarai. — Kleopatra még nem tudta hogy mi — megzavarodott benne, s nem akart ismét leülepedni.

Nem az érzékek voltak; talán a dédelgetett hűség, talán a szerelem szükségérzete, mely egymáshoz vonza a világ embereit. Az összeretet bizonyára szenvedett a fiatal lányban, mikor az evangelium velinlapján Boris nevét olvasta, — de az önszeretnél valami nemesebl érzés is vergődött a lelkében.

— Bizonyára szerettem volna, szólt könnyek között önmagához, — feledve, hogy még csak nem is régen így beszélt: sohasem fogok szeretni.

Eletutja tehát ki volt jelölve. Kamucinnak mondta valamikor hushagyó kedden, s hol van még az évfordulója e napnak, hogy ő büntelen feleség lesz, mert az erény még a leghatalmasabb erő.

Mélyeség szemével a tükörbe nézett s ismét meggyőződött, hogy szép, hogy szebb, bódítóbb, mint akkor volt. Igen, a szerelem megérintette, s ő megőrizte a varázslatos fényt, mellyel körülövezi azokat, akiket megérint. Kleopatra látta, hogy új élet nyílik meg lépteit előtt.

Házassága benső életében mit sem fog változtatni; az élet valóságai előtte ezután is oly ismeretlenek maradnak, mint eddig voltak. De e világ más szemekkel fogja őt nézni. Rejtély lebeg majd fölötté, s kíváncsabbá, izgatóbbá varázsolja. Minden meg lesz neki engedve. Hosszasabban társaloghat, bódítóbban, feleletei kétségbejuttatóbbak lehetnek. Ezentul veszedelmes fejevertár fölött rendelkezhetik. — (Folyt. köv.)

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körnöczy Ernő zamatosszép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteraturánkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyvei közt, legyen az ifju vagy felnött.

Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat
mint szövetkezetnél Szabadkán.

Lapunk kiadóhivatalában kapható:

A FALU SZÉPE.

Angol regény 2 kötetben.

Irta:

M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

Ára a két kötetnek bérmentes
küldéssel 1 korona.

Gyermektelen házaspárnál
a jövő tanévre

tanulók

teljes ellátásra felvételnek.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Makulatur

papiros

100 kiló

12 korona

kapható lapunk

kiadóhivatalában

Rákóczi-utca 20.

Második kiadás!

Keves röpirat éri Magyarországon
a második kiadást. Ezen kevesek
közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

cimű politikai röpirat, mely első
kiadásában 120,000 példány-
ban kelt el, s most újabb 15,000
példányban jelent meg.

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

„Gépész”

cimű műszaki lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 4 korona, félévre 2 korona 10 fillér. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági káté villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

HIRDETÉSEKET jutányos áron felvesz lapunk kiadóhivatala Rákóczi-utca 20. szám.

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron)	ivenként	08	19	Kivonat a kereszteltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
2	Bérmáltak anyakönyve	"	08	20	Születési bizonyítvány polgári házasságkötéshez	50 drb	1
3	Egybekeltek anyakönyve	"	08	21	Bérmacédula	50 drb	20
4	Meghaltak anyakönyve	"	08	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
5	Misealapítványok naplója	"	05	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról	"	06	24	Családi értesítő	50 drb	1
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	"	06	25	Eljegyzési értesítés	50 drb	1
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	"	06	25b	Insinuatío sponsalium	50 drb	1
7	Kegyes alapítványok naplója	"	06	26	Dimissio	50 drb	1
8	Kegyes alapítványok pénztári számadása beliv	"	05	27	Alapító levél	25 drb	1
8a	" " " küliv	"	06	28	Nyugtanyakönyvecske az egyh. pénzt. adósa számára	25 drb	1
9	Templompenztári napló	"	05	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon.	10 péld.	40
10	Templompenztári számadás küliv	"	06	30	Latin misejegyzék	10 iv	40
10a	" " " beliv	"	06	31	Párbér napló	10 iv	40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	04	32	Kötelezvény	50 drb	1
12	Consignatio conjugum in divorzio viventium	"	40	33	Gyónó cédula	500 drb	2
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt	"	40	34	Esketési bizonyítvány anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum	"	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	"	20	35n	" (német szöveg)	50 drb	1
16	Értesítvény népoktatási intézetekről	"	40	35b	" (bunyevác szöveg)	50 drb	1
17	Informatio de Capellanis	"	30	36	Jegyek anyakönyve (merített papír)	ivenként	08
18	Informatio de Parochis	10 péld.	40	37	Hirdetési bizonyítvány	50 drb	1
				38	Rapulare	10 iv	60
				39	Iktató- és kiadókönyv	100 iv	2 50

Ki nyomtatvány-szükségleteit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908 július 1.

A Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat m. sz.
IGAZGATÓSÁGA.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyoradójában.